

www.jollibread.com

© 2015, Carles Cortés

© D'aquesta edició:

2020, Santillana Infantil y Juvenil S. L. i Edicions Voramar, S. A.

València, 44

46210 Picanya (València)

Telèfon: 96 159 43 90

ISBN: 978-84-16666-26-3

Depòsit legal: M-39.608-2015

Printed in Spain - Imprès a Espanya

Tercera edició: febrer de 2020

Directora de la col·lecció:

Maite Malagón

Editora executiva:

Yolanda Caja

Direcció d'art:

José Crespo i Rosa Marín

Projecte gràfic:

Marisol del Burgo, Rubén Chumillas, Julia Ortega i Álvaro Recuenco

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser feta amb l'autorització dels seus titulars, llevat de les excepcions que estableix la llei. Contacteu amb CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

El retorn dels llops marins

Carles Cortés

Il·lustració de la coberta de Paco Roca

jollibre

Una illa és un bocí de terra voltada de mar pertot arreu manco per damunt i per davall, encara que per davall hi pot haver forats, llacs, enclotxes, coves, per on hi pot entrar la mar dels costats i l'aire i el vent de damunt. Diuen que cada persona és una illa. Però hi ha gent, al món, que és tot un continent, i, en canvi, hi ha gent que no és més que l'ombra d'un nigul.

M. ANTÒNIA OLIVER, La xicarandana

Una fotografia misteriosa

Pau i Marc havien estat remirant els llibres més grossos de la llibreria que Jaume, el pare de Pau, tenia al barri de Russafa. Havien arribat diversos exemplars voluminosos que Antoni, el treballador de la llibreria, preparava per situar-los a l'apartat corresponent. Marc va observar que un tenia fotografies molt boniques del fons del mar: zones arenoses amb un munt de vegetació submarina, unes imatges de gran bellesa. Al bell mig, un bon grapat de peixos de colors cridaners oferien la vistositat de les escates.

—Quina meravella! —va exclamar Marc mentre passava una per una les pàgines d'aquell volum.

—Això és l'illa de Tabarca, Marc. —va explicar l'encarregat de la botiga, Antoni, que veia que el fill de l'amo i el seu amic havien agafat un dels llibres de la nova remesa—. No m'havia fixat de l'arribada d'un llibre així...

Pau s'havia acostat a Marc per mirar les imatges que omplien cada pàgina d'aquell llibre tan gruixut.

—On es troba aquest paradís, Antoni? Deu ser al Carib, prop de la terra d'Elena. —va preguntar Pau.

8 —Ben a prop d'ací, companys. Realment, és a la comarca on vaig nàixer, l'Alacantí. Es tracta d'una illa habitada que és a tocar del cap de Santa Pola, al Baix Vinalopó, però pertany al terme municipal d'Alacant ciutat...

—Ei! Mireu quines cales! —va exclamar Marc que resseguia detingudament cada il·lustració que acompanyava el text.

Antoni va continuar explicant-los que, quan era estudiant, una vegada havia acabat el curs abans de les Fogueres de Sant Joan, al mes de juny, s'escapava amb altres amics a l'illa de Tabarca.

—En aquella època s'hi podia acampar lliurement. Però a la fi les autoritats van prohibir-ho, perquè hi havia gent incívica que embrutava el terra. L'illa és tan xicoteta que qualsevol increment de població, encara que siga durant un cap de setmana, altera profundament el fràgil equilibri que

s'ha complit durant tots aquests anys entre una trentena escassa d'habitants i l'anada i la vinguda de pescadors i de turistes. —explicava mentre els dos joves l'escoltaven de manera aplicada.

—Com és de gran, l'illa? —va demanar amb curiositat Pau.

—Es tracta d'una porció de terra allargassada que no arriba als dos quilòmetres de llarg i als 300 metres d'amplada. Si llegiu el que hi ha en la contraportada del llibre... Mireu, diu que, segons les dades del cens, hi ha més de setanta persones. En el segle XIX hi van arribar a viure mil persones! Realment, a l'hivern, no deu haver-n'hi més d'una vintena. Recorde que em contaven que la majoria es traslladen al poble veí de Santa Pola. Allà els més menuts poden anar a escola.

—I el metge? Si estan malalts, què poden fer? —va preguntar Pau.

—Tenen un consultori en el qual, segons vaig veure, un metge passa de tant en tant a fer consulta, però teniu en compte que la costa, amb les poblacions d'Alacant i Santa Pola, és ben prop. En cas d'urgència, poden anar als centres hospitalaris de les poblacions veïnes. —continuava explicant

l'encarregat de la llibreria mentre anava posant al lloc la resta d'exemplars que havien dut en la darrera remesa.

10 Hi va haver un silenci d'uns quants minuts. Tot semblava tornar a la quotidianitat. Pau continuava mirant altres volums que hi havia a la prestatgeria d'història. Antoni continuava catalogant en l'ordinador de la botiga els exemplars posats a la venda. Però Marc manifestava un interès particular envers aquelles imatges; de cop i volta, va cridar:

—Fixeu-vos! Mireu aquesta fotografia! —va mostrar-la als companys.

—Quina imatge, Marc? La de la cala solitària? —deia Pau sense encertar el motiu de l'exclamació del seu amic.

—Antoni, tu que coneixes bé l'illa, segons sembla... Veus alguna cosa estranya a l'interior de la cova de la part esquerra de la platja? —mentre indicava al seu interlocutor un punt exacte en la imatge.

—Vegem, Marc, quina en tens hui... Això és una cova, la cova del Llop Marí. —indicava amb seguretat el dependent.

L'explicació sobre la fotografia va continuar. Es tractava d'un orifici a la costa que s'internava més

de cent metres pel subsòl de la població. Un espai obert que corcava la base del poble, tot i que no el posava en perill, que hauria servit de refugi d'embarcacions menudes en èpoques difícils.

—I per què té aquest nom? Hi havia un llop que atacava els ramats de l'illa? —va preguntar Pau.

—No, home, no. A Tabarca mai no n'hi ha hagut, de ramats... Vegem què diu el llibre. Després de la fotografia que has mirat, ho explica: «Es tracta d'un mamífer de la família dels fòcids, més coneguda com a *foca*. El llop o lleó marí, com és conegut arreu del món, sovint és confós amb la seua parenta més pròxima. Tots dos són carnívors i mengen peixos, calamars i polps; amb tot, el llop marí és molt més voluminós i pesant que la foca comuna. Sol tenir al voltant de dos metres i pesar uns tres-cents quilograms, el triple que la foca. El llop marí també té orelles a diferència de la foca, com també més flexibilitat a les potes posteriors, cosa que li permet desplaçar-se per terra. Aquest mamífer era habitual en aquestes aigües.».

—Una foca, a la Mediterrània? Això vol dir? —va deixar de llegir el llibre Marc, per fer-li una qüestió que no acabava de tenir clara.

—No és massa habitual, el seu lloc preferent de residència és l'Atlàntic nord, fins a Portugal, però el nom de la cova de Tabarca fa recordar que en algun moment n'hi va haver. —va afirmar Antoni—. N'hi ha moltes, de coves així, per la nostra mar. Deixa'm el llibre i continuaré llegint: «El llop marí també és conegut com la *foca monjo mediterrània*, o més breu, *foca mediterrània*. El nom científic és *Monachus monachus*. N'hi ha dos subespècies més al món, a Hawaii i al Carib. A la Mediterrània era molt habitual a les costes del nostre país, però en l'actualitat només en podem trobar esporàdicament a les illes Las Chafarinas, molt a prop de la desembocadura del uadi o riu Mouloûya».

—Quina bestiesa, això és impossible! No he llegit enlloc que tinguérem cap tipus de foca a les nostres costes! Aquest llibre diu mentides... —negava amb el cap Marc.

—Què trau l'autor ocultant la veritat? A més, tot coincideix amb una història que em va contar el farer de Tabarca, quan encara hi residia, la primera vegada que vaig visitar l'illa. Si fa no fa, jo devia tenir la vostra edat actual. Ara el controlen des de Santa Pola... Escolteu el que em va explicar:

«Eren altres temps quan els habitants de Tabarca, tot aprofitant la foscor de la nit, gosaven endinsar-se dins de la cova a la qual accedien a través de la mar amb les barques. Buscaven l'animal gran i feroç, de cos llis i viscós que presentava una dentadura ben esmolada i perillosa. Els homes, famolencs, llançaven els hams a fi que alguna de les bèsties que habitava la cova fóra presa i calmar així la gana. Això va ser d'aquesta manera durant molt de temps, fins que els llops marins anaren desapareixent. Fugien de l'atac dels pescadors, sempre vigilants. Tenien un greix molt ric en calories i la pell servia per als vestits i sabates. No va ser fins a les acaballes del segle XIX que el forat d'aquella illa no va rebre de nou la visita de dos enormes llops marins. Havien arribat per trobar un recer que permetera el naixement del seu únic cadell. Havia passat el temps de l'acoblament entre el mascle i la femella i, després d'onze mesos de gestació, havia de nàixer la criatura que donaria continuïtat a l'espècie.

Els illencs vegeren amb aquesta vinguda un nou perill per als seus fills que sovint nadaven a la platja pròxima. A més, les bèsties trencarien les

xarxes i es menjarien la pesca que ells necessitaven per a sobreviure. Van esperar una nit de lluna plena i els atacaren per sorpresa. La por que va sentir la femella va precipitar el part. El cadell va nàixer mort i la mare va morir poc després de tristesa. El pare va embogir, els seus crits van omplir de terror tot el poble de Tabarca. Durant tres dies va sentir-se el lament del llop marí mascle, un so estrident que va trencar, un per un, els tímpanes de tots els habitants de l'illa. El silenci només va ser possible després de la seua mort.

Hi ha habitants de Tabarca que encara afirmen que el cadàver del llop marí és al subsòl i que les nits de lluna plena, des de les proximitats de la cova on va morir el seu cadell, encara se sent el lament. Fins i tot a Santa Pola diuen que se sent. Jo mateix, des del far, l'he sentit. I això que sóc a l'altra banda d'aquesta porció de terra! El que sí que no he vist, tot i que els més grans del poble ho afirmen, és el seguici de peixos, tal com els diuen ací: lletxoles, llisses, sèpies, mollets, calamars i llagostes, que marquen l'estel de la mort del cadellet del llop marí i de la seua família. Només he observat, com tants altres del poble, que

les nits de lluna plena, al fons de la cova, apareix una gran quantitat d'algues, esponges i altres elements del fons de la mar que cobreixen el punt exacte on va nàixer mort el cadell.»

—Quina por, no? He sentit els calfreds mentre ho contaves, Antoni. Tens bona memòria..., o t'ho has inventat? —desconfiava Pau mentre obria els ulls de bat a bat.

—No n'hi ha per a tant, Pauet, tot i que jo he sentit calfreds, però no pel que contaves, Antoni, sinó per la silueta que he vist al fons de la cova, en la fotografia. He usat les ulleres tridimensionals, les de paper transparent verd i roig que vam usar a l'IVAM..., i fixeu-vos el que he observat! Tot el que contes, Antoni, deu ser veritat. Mireu! —va dir Marc mentre no podia amagar la sorpresa.

Efectivament, l'anàlisi de la fotografia de la platja de Tabarca i de la cova del Llop Marí no aportava, en una primera visió, res d'especial. Tan bon punt es feia amb les ulleres tridimensionals, s'hi podia contemplar una figura inquietant que s'abocava des de l'interior de la cova, una mena de bèstia de grans proporcions d'as-

pecte lluent i llefiscós. No tenien cap dubte, aquest era l'autèntic esperit del llop marí mascle que havia mort després de tres dies de laments ininterromputs.

—Ara sí que m'heu fet sentir por vosaltres! Tantes vegades com he estat a l'illa..., jo no he sentit mai res! Tot i l'avís del farer... —va afirmar Antoni.

—Això és que no has anat una nit de lluna plena. Vinga, has d'ajudar a convèncer els nostres pares perquè fem una escapada a Tabarca! —va exigir Pau amb el consentiment de Marc.

—Sí, Antoni, ho direm també a Elena i a Laia. Podem dir que hem de fer un treball per a l'institut. Podria acompanyar-nos Petra, tot i que és mestra de llengua, les nostres famílies li tenen molta confiança. —va pensar Marc en veu alta.

—D'acord, joves, no puc dir que no, però hauré d'aprofitar el pont de Sant Vicent Ferrer, al mes d'abril, després de la Setmana Santa. Així, no hauré de demanar cap dia lliure al teu pare, Pau. I vosaltres tampoc no faltareu a les classes. Per a Petra també serà millor. —acceptava de bon gust Antoni.

—Haurem de passar una nit almenys..., espereu que observe els cicles lunars... Eureka! El vespre de la festa de Sant Vicent Ferrer hi ha lluna plena! Tabarca, ens veurem d'ací a un parell de setmanes, després de Pasqua! —sombreia Marc que sentia una vegada més la felicitat d'un nou projecte que l'il·lusionava sobre manera.

—Però ens perdrem els actes de festa a València! A mi m'agrada veure els miracles de diumenge de matí! I l'ofrena floral de dilluns a la casa on va nàixer, al famós pouet de sant Vicent!

—Em sembla que t'ho hauràs de perdre, Pau. No es pot estar en dos llocs alhora... Festes de Sant Vicent, en tindràs tots els anys, però aventures a l'illa de Tabarca...

—Vinga, decidiu-vos. Tot i que ara no es pot fer acampada lliure a l'illa, un amic dels meus pares és originari d'allà i manté una caseta xicoteta al costat de l'església, que ens servirà per a fer-hi nit els sis. Jo m'encarregue de tot. Vinga, anunciieu-ho als vostres pares, però no conteu la història del llop marí. Digueu només que voleu visitar la reserva marina de l'illa, un viatge cultural per conèixer la riquesa d'aquell espai..., tot i que no

ens podrem banyar massa, perquè l'aigua encara deu estar freda... —va explicar-los Antoni.

—Mireu el que diu aquest llibre: «La reserva marina de l'illa de Tabarca té una de les praderies de posidònia oceànica més riques de la Mediterrània. Una vegetació submarina que estabilitza els sòls arenosos i n'evita l'erosió. Hi ha altres plantes del gènere *Posidonia* i *Cymodocea*, com també algues verdes i algues roges, depenent de la profunditat de les aigües. Pel que fa a la fauna, cal destacar la gran varietat de peixos que hi ha a la reserva.». Quina meravella! Quin paradís! —va llegir amb atenció Marc.

—Cap a Tabarca! —van cridar els dos amics.